

Rok 14 Numer 610 (64)
20 maja 2010 r.

W tym numerze:

⇒ **CIOLOS: PRZEORGANIZOWAĆ RAZEM I ORAZ II FILAR**

⇒ **BUDOWAĆ MOST NAD PRZEPAŚCIĄ W BUDŻETACH NA I I II FILAR**

CIOLOS: PRZEORGANIZOWAĆ RAZEM I ORAZ II FILAR

Unijny komisarz ds. rolnictwa Dacian Ciolos powiedział w *minionym* tygodniu, że być może trzeba będzie przyjrzeć się alokacji funduszy na rozwój obszarów wiejskich w połączeniu z koncepcjami dotyczącymi reorganizacji systemu podziału płatności na I Filar.

Przemawiając w Polsce na seminarium poświęconemu "Roli OECD w zakresie polityki rolnej i jej reform", Ciolos podał pewną wykładnię najnowszych poglądów DG Rolnictwo w sprawie reformy WPR.

Rumuński komisarz powiedział, że "rewizja kryteriów dystrybucji pomocy bezpośredniej w I Filarze będzie prowadzić do dyskusji na temat kryteriów alokacji funduszy na II Filar".

Unijny urzędnik nie odkrył na razie kart w odniesieniu do II Filaru – jeśli chodzi o budżet, dystrybucję między państwa członkowskie oraz specyficzne działania z dziedziny rozwoju obszarów wiejskich, które należy wdrożyć.

Ciolos powtórzył również w *zeszłym* tygodniu, że w kwestii planowanej restrukturyzacji I Filaru, naczelną zasadą ma być "słuszność i sprawiedliwość", a nie "równość", potwierdzając tym samym zamiar wyprowadzenia płatności bezpośrednich z systemu na bazie historycznej, ale nie dążąc do jednostronnego ich "spłaszczenia/ujednolicenia" na obszarze całej Wspólnoty.

"Nie może to polegać na stworzeniu sytuacji nierównowagi po jednej stronie, aby odpowiedzieć na oczekiwania z drugiej strony", stwierdził, wskazując, że "trzeba będzie znaleźć równowagę".

Spoleczne dobra publiczne zyskują wsparcie

Ciolos przekazał jeszcze kilka wskazówek dotyczących dalszego przebiegu debaty nad reformą WPR, w miarę jak Bruksela zbiera wstępne odpowiedzi uczestników procesu konsultacji i opracowuje własny komunikat (który ma być gotowy na listopad 2010 r.).

Komisarz powiedział w Warszawie, że zainteresowane strony wydają się poszukiwać takiej WPR, która w większym zakresie chroni "rozwój obszarów wiejskich i ich dynamikę". Z jego przekazu wynikało też, że uczestnicy konsultacji nalegają, by WPR po reformie była również "bardziej ekologiczna" i oferowała większe wsparcie drobnym gospodarstwom rodzinnym.

Ciolos poparł te dążenia i pokazał swe poparcie dla społeczno-gospodarczych "dóbr publicznych" zapewnianych przez rolnictwo i zabezpieczanych w drodze subsydiów rolnych.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Uwypuklił on znaczenie rolnictwa jako "jedynej formy aktywności, która jest zdolna do zatrzymania ludności na obszarach wiejskich" i jest "ostatnim bastionem przeciwko pustynnieniu obszarów wiejskich".

"Bez polityki umożliwiającej harmonijne utrzymanie działalności rolniczej na całym terytorium europejskim koszty gospodarcze i społeczne będą olbrzymie", ostrzegł Ciolos.

Polska optymistycznie patrzy na budżet WPR

O ile Ciolos nadal odmawia dyskusji nad budżetem WPR przed określeniem jej celów i narzędzi, o tyle niektóre państwa członkowskie wysunęły już propozycje ustanowienia dużego budżetu na WPR po roku 2013 – najbardziej zaawansowane pod tym względem są Polska i Francja.

Polski minister rolnictwa Marek Sawicki - gość omawianej konferencji - stwierdził, że "potrzebujemy dużego, być może zwiększonego budżetu Wspólnoty" – mając na uwadze, że przed rolnikami stawia się szereg nowych wyzwań, a ich obecna sytuacja ekonomiczna jest bardzo trudna.

Minister zaapelował o odejście od płatności opartych na zasadach historycznych w stronę pomocy o stawce zryczałtowanej (jest to kluczowe żądanie nowej Dwunastki państw członkowskich), ze szczególnym uwzględnieniem stref o wysokiej wartości przyrodniczej. Sawicki ostro skrytykował jednocześnie „egoistyczne” cele innych państw członkowskich, które pragną renacjonalizacji WPR i "zniszczenia tego, co osiągnęliśmy".

Polski minister poparł apele Ciolosa o poświęcenie szczególnej uwagi drobnym gospodarstwom, pytając: "Jak możemy chronić kulturowe dziedzictwo południowo-wschodniej Polski lub wielkich obszarów Rumunii, Grecji czy Włoch - bez gospodarstw rodzinnych?"

Źródło: Agra Europe Weekly z 14 maja 2010 r. "Ciolos: revamp P1 and P2 together"

BUDOWAĆ MOST NAD PRZEPAŚCIĄ W BUDŻETACH NA I ORAZ II FILAR

Wszelkie ruchy w kierunku ponownego zrównoważenia wydatków na I Filar WPR między państwami członkowskimi po 2013 roku, z odniesieniem do alokacji na II Filar, i odwrotnie – jak proponował to w minionym tygodniu unijny komisarz ds. rolnictwa Dacian Ciolos (patrz str. 1) – będą stanowić ogromny postęp na drodze do zniwelowania nierównowagi finansowej, która istnieje obecnie między tymi dwoma Filarami.

Nierównowaga ta świadczy ponadto o skali trudności politycznych, jakie pociągnie za sobą wszelka próba ponownej alokacji środków budżetowych na I lub II Filar, gdyby za podstawę wziąć cokolwiek innego niż status quo.

Wydaje się, że na wczesnych etapach debaty w sprawie reformy WPR po roku 2013 zarysowuje się pewien konsensus polegający na tym, że zachowana zostanie WPR oparta na dwóch filarach, a także, w obliczu zgodnej presji w szczególności ze strony nowych państw członkowskich, że alokacja płatności bezpośrednich zostanie poddana rewizji.

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Przemawiając w Polsce podczas konferencji w zeszły wtorek, Ciolos skomentował, że "rewizja kryteriów dystrybucji pomocy bezpośredniej w I Filarze będzie prowadzić do dyskusji na temat kryteriów alokacji funduszy na II Filar".

Wygrani i przegrani

Ale jak pokazują poniższe tabele, relatywne narodowe alokacje środków na WPR ujawniają obecnie duże różnice między I a II Filarzem, a wszelkie działania w kierunku harmonizacji stawek alokacji doprowadzą do powstania sytuacji „krajów wygranych i przegranych” na taką skalę, która wydaje się na dobrą sprawę nie do utrzymania z politycznego punktu widzenia.

Środki na pomoc z I Filaru zasadniczo odzwierciedlają wartość produkcji rolnej w każdym państwie członkowskim – czy też skalę uprawnienia do uzyskania wsparcia WPR w oparciu o historyczny poziom dopłat do produktów w każdym państwie członkowskim - natomiast alokacje z II Filaru bazują przeważnie na wydatkach na rozwój obszarów wiejskich i programy rolno-środowiskowe w ponad dwudziestoletniej perspektywie czasowej.

Przy (bezsprzecznie czysto arbitralnym) założeniu, że dokonano by ponownego dostosowania podziału środków pomocowych na I Filar w oparciu o obecne alokacje budżetowe na II Filar (patrz Tabela 1), w nowych państwach członkowskich (NPC) doszłoby do ogromnych wzrostów. Kraje te podczas akcesji łaskawie potraktowano pod względem ich budżetów na II Filar, oferując hojne środki, natomiast wielkość pomocy z tytułu I Filaru była wtedy mniej imponująca.

Jedenaście państw członkowskich – w tym dziewięć NPC – uzyskałoby ponaddwukrotną podwyżkę swych budżetów na I Filar. Jednak do wielkich przegranych należałyby kraje o niskiej historycznej bazie wydatków na rozwój obszarów wiejskich - a mianowicie Dania, Holandia i Belgia.

Gdyby zaś przeprowadzić odwrotną operację i środki na II Filar realokować na bazie obecnego wsparcia na Filar I (zobacz Tabelę 2), skutki byłyby odwrotne. Wielka Brytania, która przez długi czas uskarżała się na mizerny udział w funduszach na II Filar, odnotowałaby 85% wzrost swego budżetu na tę część WPR (nawet przy uwzględnieniu modulacji).

Załamałoby się jednak finansowanie rozwoju obszarów wiejskich dla kilku najuboższych krajów europejskich; dotyczyłoby to również to przydziału środków dla tych państw dawnej Piętnastki, które w ujęciu historycznym silnie koncentrowały się na funduszach z II Filaru, np. Austria i Portugalia.

Tabela 1: Skutek alokacji płatności bezpośrednich w I Filarze przy podziału środków w oparciu o obecny poziom wydatków na II Filar* (w mln EUR)

Państwo członkowskie	Alokacje na I Filar na 2013 r.	Alokacje na I Filar, jeśli podstawą byłby obecny udział w budżecie na II Filar	zmiana %
Malta	5 102	36 501	615,4
Łotwa	146 479	493 888	237,2
Estonia	101 165	338 872	235,0
Portugalia	605 962	1 952 120	222,2
Rumunia	1 264 472	3 805 552	201,0
Słowenia	144 236	428 998	197,4

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione

Austria	751 606	1 885 877	150,9
Słowacja	388 176	935 503	141,0
Litwa	380 109	827 353	117,7
Bułgaria	580 087	1 237 875	113,4
Polska	3 044 518	6 276 795	106,2
Finlandia	570 548	1 009 406	76,9
Republika Czeska	909 313	1 338 365	47,2
Cypr	53 499	77 057	44,0
Węgry	1 318 975	1 808 369	37,1
Luksemburg	37 084	44 612	20,3
Szwecja	770 906	902 157	17,0
Włochy	4 370 024	4 209 314	-3,7
Irlandia	1 340 869	1 168 478	-12,9
Grecja	2 216 533	1 830 000	-17,4
Hiszpania	5 139 444	3 772 205	-26,6
Niemcy	5 852 908	4 193 542	-28,4
Wielka Brytania	3 987 922	2 160 310	-45,8
Francja	8 521 236	3 552 750	-58,3
Belgia	614 855	228 468	-62,8
Niderlandy	897 751	278 037	-69,0
Dania	1 049 002	270 827	-74,2
Łącznie	45 062 781	45 062 781	0,0

* Uwagi: Alokacja na I Filar – alokacje budżetowe na płatności bezpośrednie w 2013 r. Udział II Filaru dostosowany z uwzględnieniem przychodów z tytułu modulacji. Źródło: Agra Europe w oparciu o dane Komisji Europejskiej

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Tabela 2: Skutek alokacji płatności bezpośrednich w II Filarze przy dokonaniu podziału środków w oparciu o bezpośrednie alokacje na I Filar* w 2013 r. (w mln EUR)

Państwo członkowskie	Alokacje na II Filar w okresie 2007- 2013	Alokacje na II Filar, jeśli podstawą byłby obecny udział w budżecie na I Filar	zmiana %
Dania	578	2 239	287,5
Niderlandy	593	1 916	223,1
Belgia	487	1 313	169,3
Francja	7 584	18 191	139,8
Wielka Brytania	4 612	8 513	84,6
Niemcy	8 952	12 494	39,6
Hiszpania	8 053	10 971	36,2
Grecja	3 906	4 732	21,1
Irlandia	2 495	2 862	14,7
Włochy	8 986	9 329	3,8
Szwecja	1 926	1 646	-14,6

Prawa autorskie do artykułów, publikowanych w niniejszym wydaniu przez Fundację Programów Pomocy dla Rolnictwa, przysługują Wydawnictwu Agra Informa Ltd. Naruszenie w jakikolwiek sposób praw autorskich Wydawnictwa Agra Informa Ltd jest zabronione

Luksemburg	95	79	-16,6
Węgry	3 860	2 816	-27,1
Cypr	165	114	-30,6
Republika Czeska	2 858	1 941	-32,1
Finlandia	2 155	1 218	-43,5
Polska	13 399	6 499	-51,5
Bułgaria	2 642	1 238	-53,1
Litwa	1 766	811	-54,0
Słowacja	1 997	829	-58,5
Austria	4 026	1 604	-60,1
Słowenia	916	308	-66,4
Rumunia	8 124	2 699	-66,8
Portugalia	4 167	1 294	-69,0
Estonia	724	216	-70,2
Łotwa	1 054	313	-70,3
Malta	78	11	-86,0
Łącznie	96 197	96 197	0,0

* Uwagi: Obecne alokacje na II Filar obejmują przychody z tytułu modulacji. Źródło: Agra Europe w oparciu o dane Komisji Europejskiej

Źródło: Agra Europe Weekly z 14 maja 2010 r. "Bridging the chasm between P1 and P2 budget shares"

Agroekspres publikuje
Centrum Informacji i Dokumentacji
Fundacji Programów Pomocy
dla Rolnictwa FAPA,
ul. Wspólna 30, pok. 32,
tel. 623 19 92, 623 19 91.

Prawa autorskie do artykułów,
publikowanych w niniejszym
wydaniu przez Fundację
Programów Pomocy dla
Rolnictwa, przysługują
Wydawnictwu Agra
Informa Ltd. Naruszenie
w jakikolwiek sposób
praw autorskich Wydawnictwa
Agra Informa Ltd
jest zabronione